

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

دانشگاه لرستان
دانشکده علوم ریاضی
گروه ریاضی

عنوان:

ویژگی‌های تقریبی، نرم‌های عملکردی - القایی روی فضاها، میلبرت

نگارش:

فاطمه امانی

استاد راهنما:

دکتر ناصر عباسی

استاد مشاور:

دکتر امیرقاسم غضنفری

پایان‌نامه جهت دریافت درجه کارشناسی ارشد

رشته ریاضی محض

گرایش آنالیز

پائیز ۱۳۹۲

تقدیم بہ بہترین نایم:

پدرم

کہ عالمانہ بہ من آموخت تا چگونہ در عرصہ زندگی، باغزور ایستادگی را تجربہ نایم؛

مادرم

دریای بی کران فداکاری و عشق کہ وجودم برایش ہمہ رنج بود و وجودش برایم ہمہ مہر؛

ہمسرم

کہ مسیح وار با صبرش در تمامی لحظات رفیق راہ بود و امید آئندہ.

با تشکر

از استاد راهنما جناب آقای دکتر ناصر عباسی و استاد مشاور جناب آقای دکتر امیرقاسم غضنفری که در جهت انجام و تدوین هرچه بهتر این پایان نامه مرا یاری نمودند.
از استاد گرامی جناب آقای دکتر علی ثامری پور که زحمت داوری این پایان نامه را عهده دار شدند.
از تمام کسانی که در انجام این پایان نامه به بنده کمک کردند.

همه امتیازات این پایان نامه به دانشگاه لرستان تعلق دارد.

در صورت استفاده از تمام یا بخشی از مطالب در مجلات، کنفرانس ها یا سخنرانی ها باید ضمن کسب مجوز کتبی از دفتر تحصیلات تکمیلی دانشگاه، نام دانشگاه لرستان (استاد یا اساتید راهنمای پایان نامه) و نام دانشجو با ذکر ماخذ، ثبت شود. در غیراین صورت مورد پیگرد قانونی قرار خواهد گرفت.

نام خانوادگی: امانی	نام: فاطمه
عنوان پایان نامه: ویژگی های تقریبی، نرم های عملگری-القایی روی فضاهای هیلبرت	
استاد راهنما: دکتر ناصر عباسی استاد مشاور: دکتر امیرقاسم غضنفری	
درجه تحصیلی: کارشناسی ارشد	رشته: ریاضی محض
محل تحصیل: دانشگاه لرستان	دانشکده: علوم پایه
تاریخ فارغ التحصیلی: پائیز ۱۳۹۲	تعداد صفحه: ۷۵
کلید واژه ها: تقریب L^2 ، نرم تجربی، فضاهای هیلبرت با بازآفرینی هسته ها، آنالیزی از M -برآورد کننده ها.	
<p>چکیده: ما در این پایان نامه به یک کلاس از عملگرهای القایی نرم دار می پردازیم. بدین صورت که جایگزین هایی با بعد متناهی برای L^2-نرم در نظر می گیریم، و خواص تقریب روی زیرفضاهای هیلبرت از (L^2) را مطالعه می کنیم. این کلاس شامل بازآفرینی هسته فضای هیلبرت (RKHS) خواهد بود. نتایج به طور ضمنی برای تجزیه و تحلیل پایه روی فضاهای خطی با بعد متناهی خواهد بود و مسائلی در این زمینه را مورد بررسی قرار خواهیم داد.</p>	

فهرست مطالب

۱	مقدمه	۱
۳	تعاریف و مفاهیم اولیه	۱
۴	۱.۱ تعاریف مقدماتی	۴
۷	۲.۱ تعاریف پیچیدگی‌های رادمیچر موضعی	۷
۱۱	۳.۱ تعاریف مربوط به فضای هیلبرت و L^2	۱۱
۱۳	۴.۱ تعریف فضای سوبولف	۱۳
۱۷	۲ رده‌ای از نرم‌های القایی-عملگری و بازآفرینی هسته	۱۷
۱۸	۱.۲ فضای هیلبرت	۱۸
۲۵	۲.۲ هسته سوبولف	۲۵
۲۶	۳.۲ هسته‌های نوع-فوریه	۲۶
۳۱	۴.۲ کرانه‌های بالایی روی R_ϕ و کرانه‌های پایینی روی T_ϕ	۳۱
۳۴	۵.۲ پیچیدگی‌های رادمیچر موضعی برای کلاس‌های هسته	۳۴
۴۱	۳ ویژگی‌های تقریبی، نرم‌های عملگری-القایی روی فضاها هیلبرت	۴۱

۴۲ $R_{\Phi}(\varepsilon)$ روی عمومی بالای کرانه‌های بالایی عمومی روی $R_{\Phi}(\varepsilon)$ ۱.۳

۵۷ . . (RKHS) هسته فضای هیلبرت (RKHS) . . ۲.۳ دامنه و زمان نمونه‌گیری تصادفی در بازآفرینی هسته فضای هیلبرت (RKHS) . .

۶۶ واژه‌نامه انگلیسی به فارسی

۷۲ کتاب‌نامه

نمادها

ما در سرتاسر این نوشتار علائم زیر را به کار می‌بریم.

به ازای هر عدد صحیح مثبت p ، \mathbb{S}_+^p را برای نمایش مخروط ماتریس‌های نیمه‌معین مثبت $p \times p$ استفاده می‌کنیم.

برای هر ماتریس مربعی A فرض می‌کنیم که $\lambda_{\min}(A)$ و $\lambda_{\max}(A)$ مقادیر ویژه مینیمال و مقادیر ویژه ماکسیمال را به ترتیب نشان بدهد.

از دو \sqrt{A} و $A^{\frac{1}{2}}$ برای اشاره کردن به ریشه‌های دوم از $A \in \mathbb{S}_+^p$ استفاده می‌کنیم.

از $\{x_k\} = \{x_k\}_{k=1}^{\infty}$ برای نمایش یک دنباله‌ی شمارش‌پذیری از عناصر استفاده خواهیم کرد.

نمادهای $\ell_2 = \ell_2(N)$ برای اشاره به فضای دنباله هیلبرت به کار می‌روند که از دنباله‌هایی با مقادیر

حقیقی تشکیل شده‌اند و با حاصل ضرب داخلی $\langle \{x_k\}, \{y_k\} \rangle := \sum_{k=1}^{\infty} x_k y_k$ تجهیز شده‌اند.

نرم متناظر ℓ_2 با نماد $\|\cdot\|_{\ell_2}$ نمایش داده می‌شود.

مقدمه

در این پایان‌نامه، ما مسایلی برای حالت‌هایی از فضای هیلبرت \mathcal{H} را مورد مطالعه قرار می‌دهیم. ایجاد تقریب‌هایی با L^2 -نرم و اندازه‌ی \mathbb{P} که بعدی متناهی دارد و مطالعه کیفیت تقریب بر روی گوی واحد بعضی از فضاهاى هیلبرت \mathcal{H} سودمند هستند و در L^2 نشانده می‌شود. برای مثال، در نظریه تقریب و آمار ریاضی مجموعه‌ای از نقاط طراحی شده n در x ، اغلب تعریف جایگزینی برای L^2 -نرم است.

در جایگذاری دیگر، تعدادی پایه متعامد یکه از $L^2(x, \mathbb{P})$ مفروض است و تقریب پایه روی مجموعه مربعات اولین ضرایب فوریه تعمیم یافته n تعریف می‌شود. برای مسایلی از این‌گونه، رسیدن به فهم دقیق از درستی تقریب با جملاتی از اندازه n و دیگر پارامترهای مسأله جالب توجه است.

یکی دیگر از اهداف ما، مطالعه این است که چگونه به نحو مطلوب $\|f\|_{\phi_n}$ را با $\|f\|_{L^2}$ بر روی گوی واحدی از \mathcal{H} به‌عنوان یک تابع از n ، و پارامترهای دیگر مسأله تقریب زنیم.

به‌منظور اندازه‌گیری کیفیتی از تقریب روی \mathcal{H} ، کمیت $R_\phi(\varepsilon)$ را روی گوی واحدی از \mathcal{H} در نظر می‌گیریم.

انگیزه ما دستیابی درست به کرانه‌های بالایی بر روی R_ϕ است. البته، یک متغیر مستقل نسبتاً پیشروی مستقیم را می‌توان برای انتقال چنین کرانه‌های بالایی با کرانه‌های پایین روی کمیت مربوطه $\underline{T}_\phi(\varepsilon)$ به کار برد.

ما همچنین می‌توانیم برای تصور کاملی از رابطه میان نیم‌نرم $\|\cdot\|_\phi$ و L^2 -نرم، زوج (T_ϕ, R_ϕ) را نسبت دهیم. روش ما نیز برای این کمیت‌ها عملی است ولی شیوه‌مان را به $(R_\phi, \underline{T}_\phi)$ محدود می‌کنیم. باید توجه داشت که نمونه‌های خاص و مشخص از عملگرهای خطی ϕ و تابع‌های وابسته مورد

مطالعه و بررسی قرار می‌گیرد.

در نمونه‌ی خاص $\varepsilon = 0$ ، $R_{\phi(\cdot)}$ کمیتی است که مطابق با قطر مربع از $B_{\mathcal{H}} \cap \ker(\phi)$ که در L^2 -نرم سنجیده شده را داریم. کمیت‌هایی از این نوع در نظریه تقریب استاندارد می‌باشند. برای نمونه در این زمینه گلفند^۱ و کلموگروف^۲ کار کرده‌اند.

بهره‌ی اولیه ما، در اینجا، جایگذاری بسیار کلی با $\varepsilon > 0$ است، برای فاکتورهای اضافی که در فرآیند کنترل $R_{\phi}(\varepsilon)$ دخیل هستند.

در آمار، آثاری روی این حالت وجود دارد که ϕ یک عملگر نمونه‌گیری است، که هر تابع f را در یک بردار از نمونه‌های n تصویر می‌کند و نرم $\|\cdot\|_{\phi}$ مطابق با L^2 -نرم با این مثال‌ها تعریف می‌شود. زمانی که نمونه‌ها به‌طور تصادفی انتخاب می‌شوند، در این صورت شیوه‌های حاصل از نظریه مراحل تجربی را می‌توان به کار برد.

نتایج ما، پیامدهایی برای این‌گونه جایگذاری از نمونه‌گیری تصادفی را دارد.

ما در این مسیر، کلاسی از نرم‌های عملگری-القایی را که شامل بازآفرینی هسته فضای هیلبرت (RKHS^۳) است را مورد بررسی قرار می‌دهیم، و خواص تقریب روی زیرفضاهای هیلبرت از (L^2) را مطالعه می‌کنیم و مسائلی در زمینه تجزیه و تحلیل روی فضای تقریب با بعد متناهی را رسیدگی می‌کنیم.

ما در این پایان‌نامه، مقاله زیر را مورد تجزیه و تحلیل قرار می‌دهیم:

A.A. Amini and M.J. Wainwright, "Approximation properties of certain operator-induced norms on Hilbert spaces, Journal of approximation theory", Vol. 164, (2012) 320–345.

^۱Gelfand

^۲Kolmogorov

^۳Reproducing kernel Hilbert space

فصل اول

تعاريف و معانيهم اوليه

۱.۱ تعاریف مقدماتی

این فصل شامل تعاریف و مفاهیمی است که در فصل‌های بعدی مورد استفاده قرار می‌گیرد.

تعریف ۱.۱.۱. یک نیم‌نرم بر فضای برداری X تابعی است حقیقی مانند ρ بر X به طوری که به ازای

هر x و y در X و جمیع اسکالرهای α ،

$$۱) \rho(x) \geq 0$$

$$۲) \rho(\alpha x) = |\alpha| \rho(x)$$

$$۳) \rho(x + y) \leq \rho(x) + \rho(y) \quad (\text{خاصیت زیرجمعی})$$

نیم‌نرم ρ در صورت صدق کردن در

$$۴) x \neq 0 \Rightarrow \rho(x) \neq 0$$

یک نرم است.

تعریف ۲.۱.۱. فرض کنیم H یک فضای برداری مختلط باشد و به هر زوج مانند (x, y) از $H \times H$

عنصری از \mathbb{C} مانند $\langle x, y \rangle$ منسوب شده باشد به طوری که:

$$(۱) \langle x, y \rangle = \overline{\langle y, x \rangle}$$

$$(۲) \langle x_1 + x_2, y \rangle = \langle x_1, y \rangle + \langle x_2, y \rangle, x_1, x_2, y \in H$$

$$(۳) \langle \alpha x, y \rangle = \alpha \langle x, y \rangle \text{ که } x, y \in H \text{ و } \alpha \text{ یک اسکالر است.}$$

$$(۴) \langle x, x \rangle \geq 0 \text{ که } x \in H$$

$$(۵) \langle x, x \rangle = 0 \text{ اگر و فقط اگر } x = 0$$

آن‌گاه H را یک فضای ضرب داخلی می‌گویند و تعریف می‌کنیم $\|x\| = (\langle x, x \rangle)^{\frac{1}{2}}$.

تعریف ۳.۱.۱. فرض کنیم f یک تابع بر بازه (a, b) باشد. در این صورت f را قطعه‌ای پیوسته خوانیم هرگاه تابع f در تمامی نقاط جز در مجموعه‌ای متناهی از نقاط بازه (a, b) پیوسته، و در نقاط ناپیوستگی خود دارای حد یک طرفه باشد.

دسته همه توابع قطعه‌ای پیوسته در بازه (a, b) را با $C_p(a, b)$ نمایش می‌دهیم.

تعریف ۴.۱.۱. فرض کنیم f و g دو تابع در فضای $C_p(a, b)$ ، و w یک تابع پیوسته و مثبت بر بازه (a, b) باشد.

(۱) حاصل ضرب داخلی f و g بر بازه (a, b) نسبت به تابع وزن w را به صورت زیر تعریف می‌کنیم:

$$\langle f, g \rangle = \int_a^b w(x) f(x) g(x) dx.$$

(۲) نرم f را به صورت زیر تعریف می‌کنیم:

$$\|f\| = \langle f, f \rangle^{\frac{1}{2}}.$$

(۳) دو تابع f و g را نسبت به تابع وزن w بر بازه (a, b) متعامد خوانیم هرگاه؛

$$\langle f, g \rangle = 0.$$

(۴) دو تابع f و g را متعامد ساده خوانیم هرگاه f و g متعامد باشند و به ازای هر $x \in (a, b)$ ؛

$$w(x) = 1.$$

(۵) تابع f را نرمال شده خوانیم هرگاه؛

$$\|f\| = 1.$$

(۶) دنباله توابع $\{\psi_n\}_{n=0}^{\infty}$ را یک مجموعه متعامد خوانیم هرگاه این توابع دوجه دو متعامد باشند.

به عبارت دیگر، به ازای هر $m \neq n$ داریم:

$$\langle \psi_m, \psi_n \rangle = 0.$$

(۷) دنباله توابع $\{\psi_n\}_{n=0}^{\infty}$ را یک مجموعه متعامد یکه خوانیم هرگاه یک مجموعه متعامد باشد و

نیز به ازای هر n ؛

$$\|\psi_n\| = 1.$$

تعریف ۵.۱.۱. فرض کنیم V یک فضای برداری از توابع، و L یک عملگر خطی بر V به صورت

$L : V \rightarrow V$ باشد. در این صورت λ را یک مقدار ویژه L نامیم هرگاه $f \in V$ ای موجود باشد که

$$L(f) = \lambda f$$
 و در این صورت f را نیز یک تابع ویژه نامیم.

تعریف ۶.۱.۱. یک فضای ضرب داخلی X را یک فضای هیلبرت می نامیم، هرگاه X نسبت به نرم

تولید شده توسط ضرب داخلی کامل باشد.

تعریف ۷.۱.۱. فضای نرم دار X ، فضایی برداری می باشد، که یک نرم روی آن تعریف می شود،

فضای نرم دار کامل یا باناخ، فضایی است، که هر دنباله کشی در آن همگرا باشد.

تعریف ۸.۱.۱. فرض کنیم f تابعی دلخواه متعلق به $C_p(a, b)$ باشد، و $\{\phi_n\}$ مجموعه ای متعامد

در $C_p(a, b)$ با تابع وزن w باشد، همچنین $f(x)$ به ازای هر x متعلق به بازه (a, b) را بتوان به وسیله

یک سری نامتناهی نشان داد، که در همه نقاط به جز احتمالاً تعدادی متناهی نقطه در بازه (a, b) به

$f(x)$ همگراست، و به صورت زیر نمایش داده می شود:

$$f(x) = \sum_{k=1}^{\infty} c_k \phi_k$$

با ضرب دو طرف معادله در $w(x)\phi_n(x)$ و انتگرال گیری روی (a, b) داریم:

$$c_n = \frac{\langle f, \phi_n \rangle}{\|\phi_n\|^2}.$$

c_n ها را ضرایب فوریه تابع f نسبت به مجموعه $\{\phi_n\}$ و سری فوق را سری فوریه $f(x)$ گویند.

تعریف ۹.۱.۱. فرض کنیم $\{f_n(x)\}$ دنباله ای از توابع متعلق به کلاس $L^2(a, b)$ باشد، اگر تابع

$f \in L^2(a, b)$ موجود باشد، به طوری که $\|f - f_n\|_2 \rightarrow 0$ آن گاه گوئیم که $\{f_n\}$ در میانگین به f

همگراست.

تعریف ۱۰.۱.۱. اگر هر سطر (یا ستون) ماتریس متناوب باشد و در هر دوره تناوب فقط یک کسر

به صفر رسیده از عناصر، بزرگ باشد؛ ماتریس را متناوب پراکنده می نامیم.

۲.۱ تعاریف پیچیدگی های رادمیچر موضعی

ما در این جا، (\mathcal{X}, P) را فضای احتمال در نظر می گیریم. همچنین \mathcal{F} را یک کلاس از توابع اندازه پذیر

از \mathcal{X} به \mathbb{R} علامت گذاری می کنیم. مجموعه X_1, \dots, X_n را متغیرهای تصادفی مستقل که بر طبق

P توزیع شده اند، نمادگذاری می کنیم. فرض کنیم $\sigma_1, \sigma_2, \dots, \sigma_n$ متغیرهای تصادفی رادمیچر^۱

مستقل باشند، به طوری که متغیرهای تصادفی مستقل برای هر

$$Pr(\sigma_i = 1) = Pr(\sigma_i = -1) = \frac{1}{2}.$$

^۱Rademacher

تعریف ۱.۲.۱. برای یک تابع $f: \mathcal{X} \rightarrow \mathbb{R}$ ، تعریف می‌کنیم:

$$P_n f = \frac{1}{n} \sum_{i=1}^n f(X_i), \quad P f = \mathbb{E}f(X), \quad R_n f = \frac{1}{n} \sum_{i=1}^n \sigma_i f(X_i).$$

برای یک کلاس \mathcal{F} ، مجموعه زیر را تعریف می‌کنیم:

$$R_n \mathcal{F} = \sup_{f \in \mathcal{F}} R_n f.$$

تعریف ۲.۲.۱. \mathbb{E}_σ امید نسبت به متغیرهای تصادفی $\sigma_1, \dots, \sigma_n$ ، که محدود روی هم متغیرهای

تصادفی است.

میانگین رادمیچر از \mathcal{F} ، $\mathbb{E}R_n \mathcal{F}$ است.

میانگین رادمیچر تجربی (یا شرطی) از \mathcal{F} به صورت زیر است:

$$\mathbb{E}_\sigma R_n \mathcal{F} = \frac{1}{n} \mathbb{E} \left(\sup_{f \in \mathcal{F}} \sum_{i=1}^n \sigma_i f(X_i) \mid X_1, \dots, X_n \right).$$

تعریف ۳.۲.۱. غلاف* از \mathcal{F} حول f_0 به صورت زیر تعریف می‌شود:

$$\text{star}(\mathcal{F}, f_0) = \{f_0 + \alpha(f - f_0) : f \in \mathcal{F}, \alpha \in [0, 1]\}.$$

تعریف ۴.۲.۱. تابع $\psi: [0, \infty) \rightarrow [0, \infty)$ زیرریشه است، اگر تابعی نامنفی و غیرصعودی باشد و

اگر $r > 0$ برای هر $r > 0$ غیرصعودی باشد. تابع‌های زیرریشه نابديهی، توابع زیرریشه‌ای

هستند که $\psi \equiv 0$ نباشد.

تعریف ۵.۲.۱. کلاس زیان وابسته به \mathcal{F} را کلاس توابع نامنفی به صورت زیر تعریف می‌کنیم:

$$\ell_{\mathcal{F}} = \{\ell_f : f \in \mathcal{F}\} = \{(x, y) \mapsto \ell(f(x), y) : f \in \mathcal{F}\}.$$

تعریف ۶.۲.۱. نگاشت‌های خطی از X به توی میدان اسکالر را تابع‌های خطی می‌نامند.

تعریف ۷.۲.۱. تابع $f : (a, b) \rightarrow \mathbb{R}$ را که در آن $-\infty \leq a < b \leq \infty$ ، محدب می‌گوییم، هرگاه

به‌ازای هر $x_1, x_2 \in (a, b)$ و $0 \leq \lambda \leq 1$ داشته باشیم:

$$f(\lambda x_1 + (1 - \lambda)x_2) \leq \lambda f(x_1) + (1 - \lambda)f(x_2).$$

تعریف ۸.۲.۱. کلاس هسته رگرسیون، رده‌ای از توابع هم‌ارزی با هسته معین مثبت $\langle Ax, x \rangle \geq 0$

می‌باشد.

تعریف ۹.۲.۱. نقطه $x_0 \in X$ را برای تابع $f : X \rightarrow Y$ یک نقطه ثابت می‌گویند، هرگاه:

$$f(x_0) = x_0.$$

تعریف ۱۰.۲.۱. اگر z_1, z_2, \dots, z_n و w_1, w_2, \dots, w_n اعدادی مختلط باشند، آن‌گاه نامساوی

کشی-شوارتز^۲ به‌صورت زیر است:

$$\left| \sum_{k=1}^n z_k \bar{w}_k \right|^2 \leq \left(\sum_{k=1}^n |z_k|^2 \right) \left(\sum_{k=1}^n |w_k|^2 \right).$$

اگر $B = \sum_{k=1}^n |w_k|^2$ و $C = \sum_{k=1}^n z_k \bar{w}_k$ باشند، آن‌گاه تساوی در نامساوی کشی-شوارتز وقتی برقرار

است که به‌ازای هر $k, 1 \leq k \leq n$ داشته باشیم:

$$Bz_k = Cw_k.$$

^۲Cauchy-Schwartz

تعریف ۱۱.۲.۱. تابع $f : (X, d) \rightarrow (Y, \rho)$ در شرط لیپشیتز^۳ از مرتبه α ($\alpha > 0$) صدق می‌کند.

هرگاه عدد مثبتی مانند M موجود باشد، به طوری که:

$$\forall x, y \in X, \quad \rho(f(x), f(y)) \leq M(d(x, y))^\alpha.$$

اگر $f : \mathbb{R} \rightarrow \mathbb{R}$ باشد، تعریف فوق به صورت زیر خواهد شد:

$$\forall x, y \in \mathbb{R}, \quad |f(x) - f(y)| \leq M|x - y|^\alpha.$$

تعریف ۱۲.۲.۱. اگر تابع f در شرط لیپشیتز از مرتبه $\alpha = 1$ و $M < 1$ صدق کند، آنگاه f را

یک تابع انقباض گویند.

قضیه ۱۳.۲.۱. (نامساوی ینسن^۴) فرض کنیم μ یک اندازه مثبت بر σ -جبر m در مجموعه Ω باشد

به طوری که $\mu(\Omega) = 1$. هرگاه f یک تابع حقیقی در $L^1(\mu)$ بوده و به ازای هر $x \in \Omega$ $a < f(x) < b$

و φ بر (a, b) محدب باشد، آنگاه:

$$\varphi\left(\int_{\Omega} f d\mu\right) \leq \int_{\Omega} (\varphi \circ f) d\mu.$$

تعریف ۱۴.۲.۱. (نامساوی هولدر^۵) اگر x_1, x_2, \dots, x_n اعداد حقیقی مثبت باشند، هرگاه

$$r, s > 1 \text{ و } \frac{1}{r} + \frac{1}{s} = 1 \text{ آنگاه:}$$

$$\sum_{i=1}^n x_i y_i \leq \left(\sum_{i=1}^n x_i^r\right)^{\frac{1}{r}} \left(\sum_{i=1}^n y_i^s\right)^{\frac{1}{s}}.$$

^۳Lipshitz

^۴Jensen

^۵Holder

۳.۱ تعاریف مربوط به فضای هیلبرت و L^2

تعریف ۱.۳.۱. اندازه احتمال \mathbb{P} با محمل فشرده روی مجموعه $\mathcal{X} \subset \mathbb{R}^d$ مفروض است، فضای $L^2(\mathcal{X}, \mathbb{P})$ ، به صورت زیر تعریف می شود:

$$L^2(\mathcal{X}, \mathbb{P}) := \{f : \mathcal{X} \rightarrow \mathbb{R} \mid \|f\|_{L^2(\mathcal{X}, \mathbb{P})} < \infty\}, \quad (۱.۳.۱)$$

که در آن نرم فضای L^2 به صورت زیر تعریف می شود:

$$\|f\|_{L^2(\mathcal{X}, \mathbb{P})} := \sqrt{\int_{\mathcal{X}} f^2(x) d\mathbb{P}(x)}$$

L^2 -نرم با اندازه \mathbb{P} تعیین می شود.

تعریف ۲.۳.۱. فرض کنیم $\phi : \mathcal{H} \rightarrow \mathbb{R}^n$ یک عملگر خطی پیوسته روی فضای هیلبرت باشد، هر تابع $f \in \mathcal{H}$ در n -بردار به صورت $([\phi f]_1, [\phi f]_2, \dots, [\phi f]_n)$ می باشد و این عملگر، ϕ -نیم نرم را به صورت زیر تعریف می کند:

$$\|f\|_{\phi} := \sqrt{\sum_{i=1}^n [\phi f]_i^2}. \quad (۲.۳.۱)$$

تعریف ۳.۳.۱. اگر $\phi : \mathcal{H} \rightarrow \mathbb{R}^n$ عملگر خطی پیوسته و $B_{\mathcal{H}} := \{f \in \mathcal{H} \mid \|f\|_{\mathcal{H}} \leq 1\}$ و $\varepsilon > 0$ باشد، کمیت های $R_{\phi}(\varepsilon)$ ، $\underline{R}_{\phi}(\varepsilon)$ ، $T_{\phi}(\varepsilon)$ و $\underline{T}_{\phi}(\varepsilon)$ به صورت زیر تعریف می شوند:

$$R_{\phi}(\varepsilon) := \sup \{\|f\|_{L^2} \mid f \in B_{\mathcal{H}}, \|f\|_{\phi} \leq \varepsilon\}, \quad (۳.۳.۱)$$

$$\underline{R}_{\phi}(\varepsilon) := \inf \{\|f\|_{L^2} \mid f \in B_{\mathcal{H}}, \|f\|_{\phi} \geq \varepsilon\}, \quad (۴.۳.۱)$$

$$T_{\phi}(\varepsilon) := \sup \{\|f\|_{\phi} \mid f \in B_{\mathcal{H}}, \|f\|_{L^2} \leq \varepsilon\}, \quad (۵.۳.۱)$$